

derne kunne kræve med Udsigt til Held. Med den stadige Udvikling af Teknikken vokser Arbejdets Produktivitet, det bliver større og større Værdier, der frembringes, og som Arbejderne kunne gøre Krav paa en klækkelig Andel i, og netop det stadige Krav om Lønforhøjelser virker som Middel til at drive den tekniske Udvikling frem og derved forøge Spillerummet og give Adgang til nye og stadig nye Lønforhøjelser. Der staar paa Tærskelen til at gennemføres en Række tekniske Fremskridt, som teknisk kunne gennemføres, men deres Gennemførelse, deres praktiske Anvendelse bliver modarbejdet af den lave Arbejds løn. Saa længe Arbejdskraften er saa billig, som den er, ville de Beparelser i Arbejds lønnen, som nye Maskiner, nye Produktionsmetoder medføre, blive mindre betydende end Forrentning og Amortisation af den Kapital, der er anvendt til nye Maskiner. Naar Lønnen stiger, bliver det fordelagtigt for Kapitalen at gaa over til en saadan ny Produktionsteknik. Man staar altsaa i teknisk Henseende overfor et dødt Punkt, men netop ved Lønnens Stigning kan det være, at Udviklingen drives ud over det døde Punkt, saa at Løn stigningen bliver Drivkraften til økonomiske og tekniske Fremskridt i Samfundet. Meget hurtigt vil det vise sig, at Fabrikanten tjener mere, naar han har indført de teknisk bedre Hjælpemidler, end han tidligere gjorde, da han stod med de teknisk mindre gode Hjælpemidler og med den lave Arbejds løn.

Det ærede Medlem fra Slagelse (Lange) udtalte sin Frygt for, at hvis man vilde lægge paa Lønnen, vilde man ikke kunne konkurrere med Udlandet. Jeg tror, det er en ret overfladisk Betragtning. Jo mere den tekniske Udvikling skrider frem, en des ringere Brøkdelen bliver den udbetalte Arbejds løn af Produktionsomkostningerne. Produktionsteknikken bliver det mere og mere overvejende, Arbejds lønnen det mere og mere underordnede Element. Der henvises meget jævnlig fra Fabrikanternes Side til Konkurrencen fra Tyskland, hvor Arbejds lønnen gennemgaaende — det siges i alt Fald — er lavere end i Danmark. Men man kunde ogsaa tænke paa et andet Land, som mere og mere med Held trænger sig frem i Konkurrencen, Nordamerika, som i stigende Grad med sine industrielle Produkter oversvømmer Evropa. Men i Amerika er Arbejds lønnen betydelig højere end i Danmark. Amerika er altsaa mere konkurrencedygtigt trods den højere

Arbejds løn eller netop paa Grund af den højere Arbejds løn, som har fremtvunget en moderne Teknik.

I Løbet af det sidste Aars Tid ville ærede Medlemmer have fundet omdelt paa deres Pladser en Række af de smaa graa Hæfter med statistiske Oplysninger med Fællestitlen: „Produktionsstatistik“, indeholdende Oplysninger om Produktionsstatistikken for Aaret 1905, Regnskabsaaret forud for Sommeren 1906. Naar ærede Medlemmer have gjort sig den Ulejlighed at sammenholde Resultaterne af den sidste Produktionsstatistik med den tidligere, noget mindre fuldkomne fra 1896—97, ville de være blevne overraskede ved at se det almindelige Fremskridt, der har fundet Sted i dette Tidsrum, og den enorme Forøgelse i Arbejdets Produktivitet i de store Industrier. Jeg skal eksempelvis nævne Tændstikindustrien, der i den første Statistik viser sig at omfatte 4 Fabrikker med 502 Arbejdere, i den sidste 5 Fabrikker med 407 Arbejdere. En Sammenligning viser imidlertid, at paa hver Arbejder faldt i 1897 gennemsnitlig en Produktion af omtrent 190,000 Æsker Tændstikker, men i 1906 omtrent 370,000, altsaa meget nær dobbelt saa meget. Den enkelte Arbejder er altsaa paa Grund af den bedre Teknik i Stand til at udrette næsten dobbelt saa meget som for en halv Snes Aar siden. Et lignende Forhold viser sig for Tapetfabrikernes Vedkommende, hvor den enkelte Arbejders Arbejdsudbytte er steget fra 15,000 til 28,000, altsaa ogsaa næsten er fordoblet.

Gaar man de betydelige Rækker af Fag igennem, mellem hvilke man med Sikkerhed kan foretage en Sammenligning, Margarinefabrikker, Cikoriefabrikker, Glasfabrikker, Papirfabrikker, visse Grene af Metalindustrien osv., vil man naa til det Resultat, at Arbejdsudbyttet gennemgaaende i danske Fabrikker er steget med 40—50 pCt. i disse 10 Aar. Noget af denne Stigning er slugt af Amortisationen af de nye Maskiner, men utvivlsomt er den store Hovedmængde under forskellige Former opsuget af Kapitalen, medens Arbejderne kun have faaet en ret forsvindende Andel deri. Det, som den faglige Arbejderbevægelse tenderer imod, er at forøge Arbejdernes Andel i dette stadig voksende Spillerum. Det, som den rent socialistiske Bevægelse tager Sigte paa, er at forberede den Situation, hvor det bliver muligt helt at udslette dette Spillerum, saa at Arbejderne faa det fulde Udbytte af deres Ar-